

A' MÚLT és JELEN, historiai és politikai erdélyi hírlap, czime szerent, két szakaszra oszlik. A' MÚLT az el-
telt idő fontosabb történései rövid át-
nézését adja; a' JELEN mindennemű
kinevezéseket, hivatalos tudósításokat,
kaszai 's külföldi folyó politikai híreket,
szélszerű megválasztással, 's lehető gyor-
sasággal közöl. Melléklapja a' HON és
MŰFOLD; e' kettő historiai, státi-
kai, geográfiai ismertetését újságma-
gyarászó cikkekkel köti össze.

F Megjelennek e' lapok minden ked-
den és pénteken. Feleli előzetes Ho-
lossvárt 5 öf rft ezüstben, postán
széküldözéssel 5 öf rft 12 kr. ezüst-
ben. Mindennemű hirdetések köre-
bocsátására szolgál a' HÍRTILAP; a' fel-
vétel, 's egyszeri kiadás díjja az 1-
nyomatott sortól a' 10-edikig, 20 kr.
ezüstben; azontúl minden sor 2 két
kr. ezüstben; a' második és harma-
dik kiadásért az első díjnak felét
kell mindannyiszor fizetni. —

MÚLT és JELEN.

SZERKESZTI, 'S KIADJA

SZILÁGYI FERENCZ, professor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Első félev. Kolozsvár. Pénteken januarius 20-k. 1841. 8-ik szám.

Foglalat: I. MÚLT. A' juliusi revolutzio 1830-b. (Folytatás.) II. JELEN. Erdély és Magyarország. China. Chiva. Tunis. Orosz- és Lengyelország. Prusszia. Nagy Britannia. Spanyolország. Belgium. Svájc. Újabb tudósítások.

I. M Ű L T.

A' juliusi revolutzio 1830-b.

(Folytatás.)

Julius 30-k. éjjeli 11 órakor érkezett
Lajos-Filep a' fővárosba, mely a' Bour-
bonok uralkodásától elszakasztá magát, 's
nagy munkája végrehajtását e' ház ifjabb
ága fejére bizta, — sorsát annak kezébe
adta. Mindjárt más nap a' herczeg egy
hirdetésben tudtára adta a' fővárosnak,
hogy a' követektől felszollittatva, az or-
szág főhelytartója tisztét magára vállalta,
's kevély örömmel viseli az újra felvett

dicsőséges színeket, miket ő maga is so-
káraig hordozott. „A' kamarák egybe fog-
nak gyűlni, 's eszközökről gondolkodni,
melyek a' törvények uralkodását, 's a' nem-
zet jogai megtartását biztosítsák. A' chár-
ta igasság fog lenni.“ A' forrásban lévő
indulatok esendesítésére, a' városi vagy mu-
nicipalis biztosság is a' népnek e' határo-
zatot tudtára adta, 's e' közönséggé té-
telében, mind azon jussokat előszámlál-
ta, melyek külön törvények által biztosítva
lesznek a' szabadság erőss és állandó láb-
ra tételéért.

Megtörténvén ez, Lafitte több köve-

tekkel a' herceget a' város házához kíserte; az úton a' reszpublikát éltető kiabálásokat sűrűn le' etett hallani. A' városháza külső tornáczczánál állta, és fogadá' ötet Lafayette, 's vele karon fogva ment fel a' grádicson. Azon nagy teremben, hol egykor XVI Lajos jul. 17-k. 1789-b. Lafayette jelenlétében a' nemzeti cocárdát feltette, a' nép részére állása bizonyosságul, kiálták-ki most a' herceget a' királyság főhelytartójának. — E' megesvén Lafayette-t megölelé, 's a' nemzeti zászlót forgatá, a' mit hangos örömjaj követett. Egyszer'smind a' municipalis biztosság egy hirdetést bocsátott-ki, melyben ki volt mondva hogy „X Károly megszűnt Franciaországon uralkodni; néhány pillantat elegendő volt megbuktatni az ország szabadsága és jolléte ellen állandó öszveesküvést formáló kormányt.“

De bár mely nagy örömet 's lelkesevést okoztak is e' jelenések, voltak még is tulságosok, a' felhevüléstől elragadott ifjak, kik a' reszpublikát kiabálni, azon igazgatás formáját sürgetni nem szűntek, 's Lafayette-t kívánták a' köztársaság elnökiszékébe emelni. Lafayette azonban, ki jól tudta, mennyire változó a' nép kedve és launéja, mely valakit éppen oly könnyen és hamar leszállit, mint felmagasztalá; a' mellett érezte mennyivel szebb és valódibb dicsőséggel páros, thronust adni, mint elvenni, az ajánlást nem fogadá-el, de azzal kívánta csendesíteni a' nyugtalanul zajgó csoportot, hogy a' nemzet szabadságát teljesen biztosító némely feltételeket javasla, miknek megtartására a' főhelytartó köteleztetve legyen.

E' későbbre „városházi programma“ neve alatt emlegetett feltételek szerint a' nép felsősége és hatalma — souverainité — lenne innepélyesen kimondott alapelve az igazgatásnak; a' pairi méltóság és választó

census eltöröltetnek, minden kissebb tisztviselők a' néptől választatnak, és a' nemzet formaszerénti, nyilvánosan fenntartott joga, minden polgári intézkedéseket teszése szerént változtatni, vagy újítani. — Lafayette magára vállalá ezen feltételeket, a' városházától azalatt a' Palais-Royal-ba visszatért főhelytartó elibe terjeszteni, 's azok iránti nézeteit a' következő szavakkal fejezte-ki előtte: „Népszerű thronust akarunk, mely reszpublikai intézkedésekkel legyen körülvéve.“ A' herceg adott feleletében biztosítá Lafayette-t a' polgárokkal e' részben egyező gondolkozásáról, kiket kért lennének hozzá teljes bizodalommal.“ Így a' városházánál öszvecsoportozott ingerült népcsoportot Lafayette lecsendesíté; e' hazafi egy szava a' pusztitva kirontani készülő árvizet ártába visszatértette.

Ha már itt kérdésbe tesszük, honnan vették magoknak a' nevezett polgárok a' szabadságot, a' nép követelt jussára nézve a' főhelytartó elibe feltételeket szabni, magokat státuszjogi alapelvek kérdésében a' közönség tolmácsává tenni? mire pedig felhatalmazva nem valának. Erre egyebet felelni nem lehet, csak hogy azt magok fejöktől tették. Éppen azért természetesen a' herceg azok megtartására köteles nem volt, annál inkább, mert a' követek kamarája e' fontos tárgyban a' nemzet sorsáróli határozást magára vette, másoknak tehát abba avatkozása egy oldal, és a' mint a' dolgok állottak, törvénytelen volt. De nem lehet itt hallgatással elmellőzni, hogy Lafayette fennemlített kifejezése a' reszpublikai intézkedésekkel környékezett thronusról, — bár ezt magános vélekedésnél egyébnek tartani nem lehet, sok tévelygéseket, sőt kártékony következéseket szült.

(Folytatása következik.)

II. J e l e n.

Erdély és Magyarország.

Ö csász. és kir. Felsege méltóztatott bethleni gróf Bethlen Gergely urat, az erdélyi kir. udv. Cancellaria tiszteletbeli concipistáját kamarássá kinevezni. —

Kolozsvár. Folyó januar. 22-kén adták az idevaló színházban Soulié ilyen című drámáját: Az örült gyermeke. Dériné az örült anyát jól sőt mesterileg vitte, mint szintén Lendvay úr Fabius szerepét dicséretesen és mint szokott, egészen kielégítőleg játszá. E' darab párja a' mult őszzsel színpadunkon botránkozást okozott Belle-Isle Gábeliának; mind kettő fordítása, mint a' czédulán olvastuk, a' magyar tudós társaság költségén történt. Kivánatos lenne, hogy akademiánk neve és firmája semmi tekintetben ne legyen kapcsolatban ily erkölcs és illendőség sértő darabokkal, miket általában nemzeti színházainkból száműzni kellene, különben azok erkölcstelenség oskoláivá válnak.

Belső Szolnok vármegyének folyó hónap 20-kára hirdetett 's Déezsen tartott közgyűlésén, a' már az előtti választás következtetésében királyi megerősítést nyert tisztviselők lettek volna hivatalaikba béiktatandók; de ezek közül főbíró Hersényi János, és helyettes alispány Pataki Dániel urak a' gyűlés előtti napon hivatalaikról végképpen lemondottak, 's másik főbíró Nemes József úr is azt nyilatkozatá-ki, hogy hivataláról lemondását a' flgs. kir. főkormánynak már bejelentette. E' szerint a' béiktatás eimaradott; melynek okait Ö felsege eleibe felterjeszteni a' főispány mlgs. gróf Bethlen Pál ur megígérte, valamint azt is, hogy a' törvény szabta három hónapi idő mulva egészen új tisztújító gyűlésre fogja a' nemes megyét öszvehívni. A' közdolgoknak addig is

folytathatása végett felső kerületi főbírónak Nemes József, alsó kerületi főbírónak, pénztárnok Mosa József, 's helyébe táblabíró Torma József; felső kerületi kir. pénztárnoknak Veres János, kire Ö felsege megerősítése is esett; felső kerületi alispánynak Rácz József, alsó kerületi alispánynak pedig főjegyző Dadai János urak helyettesítették.

A' Torontal vármegyében, kiszolgált megyei tisztekszámára nagy lelkű hazafiak által indított, 's alapított nyugpénzintézet már annyira czéljához ért, hogy a' mult évi october 20-kán tartott 3-ik nagy gyűlésben Sztankovics Sándor volt főszolgabírónak élete fogytáig 300 pengő forintot, és Cicatricis József táblabírónak ugyan annyi nyugpénzt rendelhetett.

Az árvizek kiöntésitől annyit szenvedő zemplényvármegyei földbirtokosok, látván, hogy az annak meggátlására eddig tett munkák kevés sikerűek: már magok tenni, herczeg Brezenheim indítványozására elhatározzák; 's birtokokhoz képesti részvény fizetésre kötelezvé magokat, egy társaságot alkottak, mely a' szükséges csatorna ásatási munkákat rövid időn meg is fogja kezdetni.

A' „Pesti Hirlap“ egy azon város utzáin, aljasabb táncztermeiben 's a' t. közelebbről történt betyárkodás felett hazafi búsulással mond-el szavakat, igasságokat, melyeket olvasva, mélyen megrögzött gonosznak, szivromlottságba sülyedettnek kelle lenni, ki hasonló tettektől vissza ne borzadjon. A' hetyke miveletlen aristocratai betyáris musnak megrovása, azt sejdített, hogy oly ifjak is tándorodtak el, abban hőködve részt venni, kikről más alkalommal örömmel olvasók, mint voltak békes elintézői goromba sértés még komolyabbá válhatandott következtetések. A' nemtelen ficzkók nevei közlésével fe-

nyezetődzik ismétlés esetében a' nevezett hirlap; 's nem kételkedhetni, hogy ez nagyobb hatással léend az illetőkre, mint különben kellene lenni bot pálczának azokra, kik neveiket a' közönség utálatának átadni nem vennék számba.

A' vakok pesti intézete pénztárába csak tavalyi juliustól decemb. végéig 3830 fr. 12 1/10 xr. pengőben folyt bé kegyes adományokból.

Gyövrármegye tudosittatván vasmegye által a' vallásbeli sérelmek iránt részéről tett rendszabályokról, 's Ö felségéhez intézett felirásról: f. hónap 7-kén kezdett közgyűléséből maga részéről is Ö felségét alázatos felírás által megkérni határozá; hogy addig is, mig ezen tárgy törvény útján eldöntetik, minden visszalkodások, 's ezekből támadható nagyobb összevütközések megelőzésére, az ország rendei által már kijelentett, 's fel is terjesztett elvek szellemében intézkedni, 's ekként lelki nyugalomokban háborított alattvalóit megnyugtatni kegyelmesen méltóztassék.

Barsvármegye, ugyan e' folyó hónap 14-kén megkezdve tartott közgyűlésében, a' katonaujjonczozásra nézve abban állapodtak-meg a' rendek, hogy kinek két fia van, de az egyik kiskoru, a' nagyobbik mint egy fiu tekintetik; ha valakinek több fia van, közzülök csak egy híz sorsot; szabad mindeniknek maga helyett katonát fogadni, még a' községeknek is, valamint ezeknek, a' kebelbeli katonákat hazajöttökor jutalmazni, csak hogy a' pénz önkéntes, 's nem követelés általi adakozásokból gyűjtessék.

Liszt Ferencz magyar hazánkfia minap Hamburgban hangversenyt adván, a' hallgató közönség unszolására árverés alá bocsátá zongoráját, mely 21,000 frankon (annyi váltó forint) kelt-el.

China.

A' közelebből nagy gyorsasággal Franciaországba érkezett indiai posta, Bombayból m. e. dec. 1-ső napján indult, 's Suezben, Alexandrián, Máltán keresztül már jan. 2-k. Marseilleben volt, mely útát 33 nap alatt végzé. — Az angol-chinai dolgok folyamata nézve a' "Bombay times" című indiai hirlap Csuzánból m. e. sept. 29-kéről vett tudósítást közöl, mely szerint az angolok öt hadi hajóval, 's "Madagascar" gőzessel és két szállító-hajóval, m. e. aug. 9-k. értek a' Peiho vagy Peking vize torkolatjához, és 11-k. Elliot kapitány a' gőzessel 's a' többi hajó ladikjaival jól felkészülve, a' folyam torkolatjába bé 's azon felfelé nyomult. A' sorompóhoz érven, a' gőzös horgonyt vetett, a' ladikok pedig fegyverszüneti zászlókat lobogtatva, útjokat a' vizen felfelé a' bójárást oltalmazó erősségig folytatták, hol az admirálisnak a' császárhoz intézett irómannyát egy mandarini csónak általvette. Az admirális hat napi határidőt szabott-ki a' feleletre, a' császár tiz napot kívánt a' gondolkozásra, mit meg is nyert. Ezen idő alatt az angolok víz és vágómarha beszerzése végett a' pechei öbölbeni szigeteket is meglátogatták. — Aug. 30-k. találkozott Elliot kapitány, a' császári biztossal Khe-San-nal, ki első osztálybéli veres gombos mandarin, 's rangjára nézve az országban harmadik személy, 's az alkudozások sept. 15-kéig folytak.

Khe-San mandarin az angol tiszteknek egy reggeli fényes lakomát adott. Ürü és marhahús, minden nemű vad, récze almával fojtott lére készítve, mártalékok, 's bécsináltak, bőséggel voltak. A' vendégek számosan jelentek-meg, 's kés és villa helyett chinai módon apró fátkákat kellett használniok, a' mi az Európaiak előtt nagyon furcsának tetszett. Az

admirálisnak, ki nem volt jelen, 14 angol mértföldnyire küldötte-el lakomarészét az udvarias mandarin. — Sept. 15-k. az angolok a' Peiho torkolatjából vissza tértek. Cantonban újra találkozni fognak az alkudozó biztosok, 's a' dolgok rendbehozatalát remélni lehet. Az egyenletlenség tökéletes kiegyenlítéséig az angol seregnek egy része Csuzán előtt maradand, a' mi nem csekély aggodalmat okoz a' chinai kormánynak, mely inkább szeretné ha az angolok a' fővároshoz nem olyan közel, hanem távolabb délfele vagy pedig chinai földön éppen sehol sem tanyáznának. Csuzán éghajlatja nagyon egészségtelen 's a' miatt az angol sereg sokat szenved. Az elfoglalás ideje óta 60 európai, 's 19 indiai katona holt-meg. Legtöbbet szenvednek a' slótok. — A' chinaiak mindenütt igyekeztek, a' hol csak teheték, angolokat fogdosni; így fogták-el Anstruther kapitányt is, midőn ez Csuzán fővárosa tájékát rajzolgatta, 's Ningpóba vitték, hol azonban jól bánnak vele. Ezen város elöljárói izentek az angoloknak, hogy ha Csuzánból kitakarodnak, a' náluk fogva lévő angolokat, kiknek száma 20-nál többre menyen, szabadon fognák bocsátni. Amoy-ban is az "Alligator" nevű hajóra ütöttek a' chinaiak, de ez derekasan vissza verte őket, úgy hogy, e' mérész próba, a' megtámadóknak több dsunkáiba (chinai hajó) került. Ezen kis csata után mindjárt más nap 400 láda mákony nagyon felhátgatott áron — ládája mint mondják 1184 dolláron — adatott-el; a' chinaiak oda is elmentek mákonyt vásárolni, 's azt hiszik, hogy az angolok csak e' czélra foglalták-el Csuzánt. A' dugárosok kedvelik ezen hadi állapotot, 's annak mentől tovább tartását ohajtják, de remélni lehet, hogy a' chinai kormány észre tér. A' kereskedés teljes megcsökkenése, Csuzán és a'

makaói sorompó erősségei elfoglalása, a' kormány iránt nagy bizodalmatlanságot gerjeszt a' chinai népben, 's a' császári udvar attól tart, nehogy lázzadás üsse-hi magát. Az egész partot ostromzár alatt tartják az angolok. A' pekingi udvar állaltatja, hogy ha Csuzán szigete Anglia kezében marad, idővel az egész tengerparti kereskedés oda fog vonulni, 's azért hajlandóbb leend sokra ráállani, mintsem jövődjét egy hosszas háború bizonytalan kimenetelére bizni.

Chiva.

A' chivai chán nem akarja az orosz foglyokat addig kiadni, mig azokért nekie a' váltság díj le nem fizettetik; a' keletindiai társaság e' czélra 9000 font sterlinget ad kölcsön, csak hogy ezáltal az Oroszoknak újra Chiva elleni indulását megelőzze. Macnaghten Villiam úr ki ezen javaslatot tette, egyszer'smind ajánlá a' társaságnak, hogy az Oroszország által, a' chivai ehántól kárpotlásul kívánt egy millio font sterlinget is hasonlóképpen adna kölcsön.

Tunis.

Francia hirlapok közlik, hogy a' tunisi bey vagy fejedelem egy oly méltóságos polczra lépett, hová még egy megelőzője sem juthatott-el, t. i. három lófarku basai rangra emelte. őt a' fényes Porta, 's a' díszjelek Konstánczinápolyból egy csauz által küldettek-el számára; azon kívül, Ozman birodalma musirjának (marsaljának) is kineveztetett, mely méltóság díszjelét, a' kocsagtoll bokkrétát hasonlóképpen a' fényes Porta küldöttje adta által. A' Porta egyszer'smind a' tripolisi basaságot is ajánlotta nékie, két millio piaszter évenkénti adófizetésért, de az annyira megtiszteltetett új musir, ez alkalmatlan kegyelmet el nem fogadta, mi-

vel a' tripolisi basaság évenként öt-száz-ezer frank jövedelemnél többet nem hajt-bé, 's így drágán kellett volna ez új fe-fejedelmi méltóságot neki megfizetni.

Orosz és Lengyelország.

Az orosz egyetemek mellett lévő pro-fessorok és tanítók számát az "augzburgi Allg. Zeitung" e'képpen adja-elé, ú. m. Szt Péterváratt van mindössze 42, Mosz-kauban 52, Charkowban 46, Kazanban 48, Kiewben 33, és Dorpátban 46; to-vábbá a' nevelői főintézet mellett 27, és végre a' lycéumok, ú. m. Richelieu 15, Demidoff 12, és Besborodko 9 professo-rokkal és tanítókkal. Mindössze tehát 327. Ezek közül: görög-orosz hitű 163, ro-mai katolikus 51, protestans 109, ma-homedanus 1. Háromnak vallása nincs megnevezve. Nemes rangu van közöttök 97, pap 74, és idegen 75.

Pruszsia.

Az "augzburgi Allg. Zeitung" egyik berlini levelezője írja, hogy a' státus-ta-nácsban jelenleg a' házasságok elválasztá-sa iránt, új törvények vannak tanácsko-zás alatt, melyek szerént a' tökéletes el-válásra, elégséges és törvény előtt megáll-ható okot, csak is nyilvános és hébizonyo-sodott hivatalság szolgáltathat, vagy pe-dig hogy ha a' házasságok egymást gon-nosz szándékkal elhagyják, mely esetek-ben, az elválasztott felek, más új házassá-gi szövetségre léphetnek; minden más okok, a' házasság elválaszthatják ugyan, de, addig míg valamelyik fél még életben marad, egyiknek sem szabad új házassági szövetséget kötni, a' mi eddigelé oly gyak-ran megtörtént, hogy még most is van férjfi, ki már az ötödikszor házassodott-meg, noha négy első feleségei, kik mi-nyájan általa anyákká lettek, még mind

élnék. Az ilyen állapotnak, mily vesze-delmes befolyása legyen az erkölcsre és a' gyermekek nevelésére, mindenki kön-nyen általláthatja.

A' berlini egyetem igazgatósága ke-véssel ezelőtt szükségesnek hitte, köz hir-detvény által, a' tanulókat újra meginte-ni, hogy a' német szövetségi gyűlések ha-tározatai által is oly sokszor megtiltott tit-los társaságokból mindenféle részvételtől magokat annyival inkább óvják, mivel az a' tévesztő hír szárnyal, mintha a' király által, az első hódolás után adott közbo-csánat a' fennálló büntetéseket gyengítet-te volna. Az universitásból kirekesztés büntetése ezután is, éppen úgy mint ez-előtt mind azokat éri, kik valamely jelvi-selés által, törvénytelen szövetkezésből részvételt tanusítják; közhivataloktól ö-rökös elzárás által még súlyosabbá válhat a' büntetés. — Ifju ember míg tanuló, ne lépjen korán kivül, ne jassza magát, ötet nem illető dolgokba, úgy is ha magát lel-kesen akarja kimivelni, politikai ábrándo-zásokra ideje nem marad.

Nagy Britannia.

Megjegyzésre méltó, hogy Anglia fő-városában, mely Európában 's talán a' vi-lágon legnagyobb város, egészen a' köze-lebbi időkig nem volt egyetlen egy kö-zönséges nagy könyvtár is az olvasó kö-zönség használatára kinyitva. Egy ilyen intézet létre hozatala végett, kevés idő-vel ezelőtt, főképpen Carlyle Tamás mun-kássága által, egy társaság egyesült, mely közelebb tartott gyűlésekor egy ilyen könyv-tár' kinyitását e' f. 1841-ki május 1-ső nap-jára meghatározta. Eddigelé 450 tagból áll a' társaság; minden tag kötelezi ma-gát beléptekor 5 font sterlinget, 's azután évenként 2 fontot e' célra befizetni. Egy font sterling a' mi pénzünk szerént mint-egy 10 rft ezüstben.

Spanyolország.

A "Courrier Francais" francia hírlap egy madridi levelet közöl m. e. dec. 30-ról, melyben írják, hogy a spanyol miniszteriumat meghasonlás lelke dűlja, mi napról napra aggodalmasabb kezd lenni; a meghasonlást főképpen három tárgy okozza, t. i. dueróhajózási szerződés, a választás kérdése, és a kormány elintézése, minék, helybenhagyás végett, a közelebbi mártzius 10-k. egybegyűlendő cörteszek elibe kell terjesztetnie. Ez utolsó tárgyra nézve egyik párt Esparterót kívánja egyedüli igazgatónak kinevezni, egy más párt pedig Arguelles és Calatrava urakat akarja Espartero mellé kormányzó társaknak rendelni. A titkos társaságok is mindenképpen törekednek az elméket felsavarni, s azokat ön nézetök szerint előre elkészíteni.

Dec. 29-k. éjjel a győzelem hercege oszlópa mellett, melyet ennek Valenciabóli vissza térése alkalmával emeltek volt, tűz támadt, s azt csak a korán érkezett segítség mentheté-meg az enyészettől.

Valladolidban a laredoi zászlóaly tisztjei a Bilbao megszábadítása évnapijának (dec. 25-ke) meginneplése végett egy kávéházba öszevgyűltek volt, hol több poharak ürítették lázzasztó felkiáltások között. "Éljen a köztársaság!" kiáltás egészen az utzára hatott-le. Az 1-ső septemberi revoluzióért szintűgy, mint a januarius 1-ső napján történendőért is poharak ürültek. A lakoma után a vendégeskedők az ezeread hangászkarakíséretében a város utzáin alá s fel járkáltak, zendülésre ingerlő dalokat hangoztatván. Végre egy más kávéház előtt megállott az egész czimbora társaság, hol újból ismétélék kiáltá-

saikat: "Éljen a köztársaság! le az anya királynéval és leányaival."

Belgium.

A brüsseli hírlapok a királyhoz intézett új évi szerencséltetések között, említést tesznek a fő rabbi szavairól is, ki hálás érzéssel eltelve, nemzete nevében e'képpen nyilatkozék: "Felséged kormányának köszönjük azon szerencsét, mely minket a többi polgárokkal tökéletes egyenlőségbe helyezett, miről az alkotmány nekünk ezutánra is kezeskedik. De mi is elmondhatjuk, hogy Felségednek, nálunknál hivebb alattvalói nincsenek, az ország pedig, azoknál, kiknek nevében szóllok, buzgóbb polgárokat nem számlál." Erre a király felelé: "Örvendek, hogy ezen új évi alkalommal ismét láthatom. Jeles férjfiakat számlálnak keblökben, s nem engedhetem e' jelen innepélyt elmulni, a nélkül hogy ebbéli megelégedésemet ki ne fejezzem. Oltalmamra mindég számolhatnak, szintűgy a kormányoméra is. Közönségök boldogságára, mindég el fogunk követni mindent mi erőnkben áll." —

A hírlapok csak ezt az egy királyi feleletet közlik; hogy mit felelt légyen a király a többi szerencséltetésekre, arról nem tesznek említést.

Svajcz.

A különböző cantonokban még mind tart az alkotmányok vizsgálása, s ezen újítások sok kedvetlen mozgásokat okoznak. Az aargau cantonban f. e. januarius 5-k. az új alkotmány csekély szózat többséggel, ú. m. 15,316 szavazattal, 11,453 ellen, a nép által elfogadtatott. Solothurnban is jan. 10-ik napja volt az új alkotmány feletti tanácskozásra és szavazásra kitűzve. Alattomos törekedések, ott is szintűgy mint Aargauban, munká-

lódni kezdettek volt, 's ugyan e' miatt a' kormány kéntelenített több személyeket elfogatni. Aargauban is, az új alkotmány elfogadása után, történtek némely elfogatások, de a' nép kiszabadította az ilyen rabokat, és azok helyett a' kormányi biztost csukta-bé. A' mozgások mindenütt nevedvén, a' kormány szövetségi vigyázatra szállította-fel Zürichet, Bernát, és Bázelt. Zürichben a' katonaság egybehivatott, és a' polgármesterek Arauba küldettek; lövéseket is lehetett már hallani.

Újabb tudósítások.

Brestből januar. 11-ről Párizsba a' ködös levegőért csak más nap érkezett telegráfi tudósítás szerint Franciaország és Buenos Ayres között a' békekés megkötetett. Egy hajós hadnagy viszi az ezt illető alkut Párizsba. — Ennek megértésére szükség azt tudni, hogy Franciaország már szinte három esztendőtol fogva háboruba van elegyedve a' nevezett délamerikai köztársasággal, mely La Platai státusok neve alatt is esmeretes. A' versengésre okot adott volt a' köztársaság kormányja azon kívánsága, miszerint a' Franciaikat három esztendeig ott lakás után katonai szolgálatra kívánta szorítani, 's más tekintetben is arántok jó indulatot és kiméllést nem bizonyított. A' fővárost Buenos Ayrest, mely a' La Plata torkalatjánál fekszik, egy francia flotta sokáig ostromzár alatt tartá. —

Egy más telegráfi tudósítás szerint Algir tartományban teljes csendesség van. Az Arabsok Mostaganem mellett egy csekély viadalban megverettek.

Párizsban januar. 13-k. terjeszté Thiers a' követek kamarája elibe a' mondott főváros megerősítése ügyében kinevezett

biztosság tudósítását, melynek előadójává ő volt kinevezve.

Az Alexandriába, a' flotta átvételére küldött török biztosok Juver basa, és Mazlum Bei, folyó januar. 4-k. elindultak Konstántzinápolyból, 's elébb Marmorizába mentek, ott az ausztriai és angol biztosokat magok mellé venni, kiknek a' mondott átadáson jelen kell lenni. A' Szyriából érkezett utolsó tudósítások szerint ott csendesség volt, 's a' Portától kinevezett tisztek az ország rendbeszedésével foglalatoskodtak. Az egyiptomi sereg megmaradott része még mind Damaskusban volt, 's a' visszavonulás aránti közelebbi parancsolatot várta. — A' szultán januar. 2-k. fogadta persa követ Mirza Dzsafer chánt.

Lissabonban a' királyné januar. 2-k. nyitá-li a' cortészek idei rendes gyűlését. Beszédjében Spanyolország követelését igasságtalannak mondá, mi ellen Angliát közbenjárásra és beléavatkozásra fel kellett szállítani. — A' badi készültek Lissabonban és Oportóban folyvást tartottak, 's Terceira herczeg az utolsó városba éppen indulni akart.

Keletindiából Bombay-ból tavalyi novemb. 29-ről érkezett tudósítások szerint, az angolok novemb. 2-kán Kelat várossát a' Beludzok földjén elfoglalták. Vezérök generalis Nott parancsolatot kapott azt megerősíteni.

Lahore-ban egyébaránt a' már említett kettős thronusi változásból azon tartomány egész sorsára fontos következesek fejlehetnek. Ebből a' Szik-ek közt szakadás fog következni, a' minek vége vagy háború lesz a' kelet-indiai angol kereskedő társasággal, vagy annak felsősége, hatalma alá-esés. Shere vagy Shir Szing az új fejedelem novemb. 7-k. a' fővárosban innepélyesen kikiáltatott.